

Смірнова Олега Ювеналійовича,

СКАРГА/ПОВІДОМЛЕННЯ
про наявність фактів академічного плагіату
в докторській дисертації та статтях Миколайка В. В.

Керуючись пп. 2–7 «Порядку розгляду скарг/повідомлень щодо фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації», затвердженого на засіданні Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти 24 жовтня 2023 р. (протокол № 16 (45); зі змінами: протокол № 21 (50) від 26.12.2023, протокол № 10 (60) від 14.05.2024 та протокол № 18 (68) від 22.10.2024), повідомляю про факти академічного плагіату в захищеній Володимиром Валерійовичем Миколайком дисертації на здобуття наукового ступеня доктора наук та в його двох статтях, у яких висвітлені наукові результати дисертації.

У «Рекомендаціях щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо)» (Лист МОНУ №1/11-8681 від 15.08.2018) зазначається наступне:

- п. 1.2. Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства (ч. 4 ст. 42 Закону України «Про освіту»);
- п. 2. Академічним плагіатом є:
 - 2.1 Відтворення в тексті наукової роботи без змін, з незначними змінами, або в перекладі тексту іншого автора (інших авторів), обсягом від речення і більше, без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту.
 - 2.2. Відтворення в тексті наукової роботи, повністю або частково, тексту іншого автора (інших авторів) через його перефразування чи довільний переказ без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту.
- 3. Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо).
 - 3.1. Будь-який текстовий фрагмент обсягом від речення і більше, відтворений в тексті наукової роботи без змін, з незначними змінами, або в перекладі з іншого джерела, обов'язково має супроводжуватися посиланням на це джерело. Винятки допускаються лише для стандартних текстових кліше, які не мають авторства та/чи є загальноживаними.
 - 3.2. Якщо перефразування чи довільний переказ в тексті наукової роботи тексту іншого автора (інших авторів) займає більше одного абзацу, посилання (бібліографічне та/або текстуальне) на відповідний текст та/або його автора (авторів) має міститися щонайменше один раз у кожному абзаці наукової роботи, крім абзаців, що повністю складаються з формул, а також нумерованих та

Національне агентство із забезпечення
якості вищої освіти

№9-25-АД від 28.04.2025

маркованих списків (в останньому разі допускається подати одне посилання наприкінці списку).

- 3.3. Якщо цитата з певного джерела наводиться за першоджерелом, в тексті наукової роботи має бути наведено посилання на першоджерело. Якщо цитата наводиться не за першоджерелом, в тексті наукової роботи має бути наведено посилання на безпосереднє джерело цитування («цитується за: _____»).

У докторській дисертації В. В. Миколайка та в його наукових статтях виявлені факти порушення академічної доброчесності, які підпадають під визначення академічного плагіату (пп. 1.2, 2.1 і 2.2 зазначених «Рекомендацій»), та недотримання В. В. Миколайком пп. 3.1, 3.2 і 3.3 цих «Рекомендацій».

1) Академічний плагіат у докторській дисертації:

Миколайко Володимир Валерійович. Теоретичні та методичні засади підготовки майбутніх учителів фізики до формування дослідницької компетентності учнів. – Дис. ... доктора педагогічних наук. – Київ, 2024.

Науковий консультант – **Величко Степан Петрович**, доктор педагогічних наук, професор кафедри фізики та інтегративних технологій навчання природничих наук Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Офіційні опоненти:

- **Благодаренко Людмила Юріївна**, доктор педагогічних наук, професор кафедри загальної фізики та методики навчання фізики Уманського ДПУ ім. П. Тичини;
- **Головко Микола Васильович**, доктор педагогічних наук, професор, головний науковий співробітник відділу біологічної, хімічної та фізичної освіти, заступник директора з наукової роботи Інституту педагогіки НАПН України;
- **Мислицька Наталія Анатоліївна**, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри науково-природничих та математичних дисциплін Комунального закладу вищої освіти «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж».

Учений секретар спеціалізованої вченої ради – доктор педагогічних наук, професор **Франчук Василь Михайлович**.

Дисертація та автореферат В. В. Миколайка розміщені на сайті Національного репозитарію академічних текстів за адресою <https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0525U000038/>.

Робота була виконана в Уманському ДПУ ім. П. Тичини та захищена 22 січня 2025 року о 13.00 годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 26.053.03 в Українському державному університеті імені Михайла Драгоманова.

За даними автореферату (с. 35–41), Миколайко має 52 праці, опубліковані за тематикою дослідження в 2021–2024 рр. (з них 5 монографій, 9 навчальних посібників, 28 статей та 10 тез доповідей на конференціях), а також три навчальних посібника за 2020–2021 рр., що «додатково відображають наукові результати дисертації».

Слід зазначити, що в дисертації Миколайка «Списки використаних джерел» наведені наприкінці кожного розділу.

Установлено, що дисертація В. В. Миколайка містить текстові збіги (плагіат) з наступними джерелами:

1. **Подопрігора Н. В.** Методична система навчання математичних методів фізики у педагогічних університетах. – Дис. ... доктора педагогічних наук. – Кіровоград, 2016. (<https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0516U000494/>).
2. **Шульга С. В.** Розвиток пізнавальної діяльності студентів з квантової фізики комп'ютерно-орієнтованими засобами навчання. – Дис. ... кандидата педагогічних наук. – Кропивницький, 2020. (<https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0420U101045/>).
3. **Сальник І. В.** Інтеграція реального та віртуального навчального фізичного експерименту в старшій школі. – Дис. ... доктора педагогічних наук. – Кіровоград, 2016. (<https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0516U000610/>).

4. **Коробова І. В. Формування методичної компетентності майбутніх учителів фізики на засадах індивідуального підходу.** – Дис. ... доктора педагогічних наук. – Київ, 2017. (<https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0517U000320/>).

Дисертація Н. Подопригори фігурує в списку літератури до розділу 1 під №88 (с. 136) та згадується двічі на сс. 83 та 85, а також є в списку літератури до розділу 3 під №87 (с. 340) та згадується один раз на с. 285. У порівняльній таблиці (Додаток 1) наведені фрагменти дисертації Миколайка, які мають збіги з дисертацією Подопригори без належних покликань на джерело.

Дисертація С. Шульги відсутня в «Списку використаних джерел» дисертації Миколайка, але автореферат дисертації Шульги є в списку літератури до розділу 1 під №125 і згадується на с. 80, при цьому це посилання штучно додано до тексту, переписаного з дисертації Подопригори. Таким чином, в основному тексті дисертації до фрагментів, що мають збіги з дисертацією Шульги, належних покликань немає.

Дисертація І. Сальник є в списку літератури до розділу 5 у дисертації Миколайка під №26 і згадується на сс. 481 і 488. У порівняльній таблиці наведені фрагменти дисертації Миколайка з інших сторінок, що мають збіги з дисертацією Сальник.

Дисертація І. Коробової є в списку літератури до розділу 2 у дисертації Миколайка під №46 (с. 233) і згадується на сс. 147, 149, 151 і 153. У порівняльній таблиці наведені ті фрагменти дисертації Миколайка, що мають збіги з дисертацією Коробової без належних покликань на її працю.

Збіги з дисертацією Н. Подопригори виявлені на сс. 43–44, 46–48, 50–52, 57–58, 60–96, 118 (висновки до розділу 1), 120–121(висновки до розділу 1), 243–247, 260–321, 322–323 (висновки до розділу 3), 325–327 (висновки до розділу 3), 450–451, 538–539 (ВИСНОВКИ), – усього **126 сторінок**.

Збіги з дисертацією С. Шульги виявлені на сс. 158–198, 479–483, 485–502, 513–522, 530–531 (висновки до розділу 5), 538–542 (ВИСНОВКИ), 555–558 (Додатки), – усього **85 сторінок**.

Збіги з дисертацією І. Сальник виявлені на сс. 186–187, 198–212, 502–503, – усього **19 сторінок**.

Збіги з дисертацією І. Коробової виявлені на сс. 147–154, 156–157, 214–219, 226–227, – усього **18 сторінок**.

Таким чином, **плагіат був виявлений на 248 сторінках**.

Слід зазначити, що В. Миколайко, переписуючи чужий текст, намагався додавати до нього додаткові слова чи фрази. Через недолугий рерайтинг вийшли такі фрази:

- «уряду та Кабінету Міністрів України» (с. 43; додано слово «уряду»; насправді уряд – це і є Кабінет міністрів);
- «індивідуального діяльнісного особистого досвіду» (с. 154; додано слово «особистого»; насправді «індивідуальне» і «особисте» – це одне й теж).

Регулярно Миколайко пише «на нашу думку», «наше дослідження», «у своєму дослідженні», «таким чином», «наш аналіз засвідчує», а насправді переписує чужий текст.

Крім тексту, Миколайко переписує чужі таблиці, не вказуючи, хто їх справжній автор.

Більше того, з дисертації С. Шульги Миколайко скопіював таблиці з чисельними даними, в яких замінив абсолютні дані, а залишив такими самими проценти та похибки, що свідчить про фальсифікацію дослідження:

С. 514.	С. 143.
Таблиця 5.5. Рівні навчальних досягнень студентів на початку експерименту	Таблиця 3.3 Рівні навчальних досягнень студентів на початку експерименту

Групи	Кількість студентів, що мають відповідний рівень					
	Середній (60-73 бали)		Достатній (74-89 балів)		Високий (90-100 балів)	
	Кількість	%	Кількість	%	Кількість	%
ЕГ (261 студ.)	115	44,1	126	48,2	20	7,7
КГ (260 студ.)	116	44,6	130	50	14	5,4
Разом (521 ст.)	231		256		34	

Групи	Кількість студентів, що мають відповідний рівень					
	Середній (60-73 бали)		Достатній (74-89 балів)		Високий (90-100 балів)	
	Кількість	%	Кількість	%	Кількість	%
ЕГ (178 студ.)	75	44,1	82	48,2	13	7,7
КГ (176 студ.)	77	44,8	88	50	11	6,2
Разом (346 ст.)	152		170		24	

С. 518.

Таблиця 5.6.

Результати по завершенню експериментальної перевірки

Групи	Кількість студентів, що мають відповідний рівень					
	Середній (60-73 бали)		Достатній (74-89 балів)		Високий (90-100 балів)	
	Кількість	%	Кількість	%	Кількість	%
ЕГ (261 студ.)	70	26,8	148	56,7	43	16,5
КГ (260 студ.)	123	47,3	103	39,6	34	13,1
Разом (521 ст.)	193		251		77	

С. 144.

Таблиця 3.4

Рівні кінцевих навчальних досягнень студентів з квантової фізики (по завершенню експериментальної перевірки)

Групи	Кількість студентів, що мають відповідний рівень					
	Середній (60-73 бали)		Достатній (74-89 балів)		Високий (90-100 балів)	
	Кількість	%	Кількість	%	Кількість	%
ЕГ (178 студ.)	45	26,5	96	56,5	29	17
КГ (176 студ.)	83	47,3	70	39,6	23	13,1
Разом (346 ст.)	128		186		65	

С. 521.		С. 146.					
Таблиця 5.7		Таблиця 3.5					
Кількісна оцінка активності ПДС у КГ та ЕГ за наслідками виконання фізичного практикуму на базі ресурсу «Фізика. Легко»		Кількісна оцінка ПДС у КГ та ЕГ під час вивчення фізичного практикуму з використанням ППЗ «Quantum Physics»					
№ п/п	Критерії та показники, за якими оцінювалася активність ПДС	КГ (260 студ.)			ЕГ (261 студ.)		
		Факт.	%	Помилка Е	Факт.	%	Помилка Е
1.	Рівень опанування загальних методів експериментаторської діяльності; уміння спланувати свою ПД	122	47	7,4	188	72	6,7
2.	Виконання експериментального завдання за готовими інструкціями	177	68	7,3	224	86	5,2
3.	Використання засобів ІКТ для виконання розрахунків	130	50	7,4	206	79	6,1
4.	Використання комп'ютерно орієнтованих засобів навчання у виконанні роботи практикуму	39	15	5,3	133	51	6,9
5.	Впевненість у своїх діях, системність та послідовність у виконанні роботи практикуму	130	50	6,74	209	80	6,0
6.	Уміння проводити самоконтроль ПД, самооцінка навчальних досягнень	73	28	6,6	188	72	6,7
7.	Аналогічні завдання (ІНЗ, НП) за загальним алгоритмом (інструкцією)	135	52	7,4	193	74	6,6
8.	Стабільна мотивація та достатня активність	122	47	7,4	216	83	6,7
9.	Характер спілкування з викладачем та з однокурсниками	86	33	7,0	201	77	7,1

№ п/п	Критерії та показники, за якими оцінювалася активність ПДС	КГ (176 студ.)			ЕГ (178 студ.)		
		Факт.	%	Помилка Е	Факт.	%	Помилка Е
1.	Рівень опанування загальних методів експериментаторської діяльності; уміння спланувати свою ПД	83	47	7,4	122	72	6,7
2.	Виконання експериментального завдання за готовими інструкціями	120	68	7,3	146	86	5,2
3.	Використання засобів ІКТ для виконання розрахунків	88	50	7,4	134	79	6,1
4.	Використання комп'ютерно орієнтованих засобів навчання у виконанні роботи практикуму	26	15	5,3	87	51	6,9
5.	Впевненість у своїх діях, системність та послідовність у виконанні роботи практикуму	88	50	6,74	136	80	6,0
6.	Уміння проводити самоконтроль ПД, самооцінка навчальних досягнень	49	28	6,6	122	72	6,7
7.	Аналогічні завдання (ІНЗ, НП) за загальним алгоритмом (інструкцією)	92	52	7,4	126	74	6,6
8.	Стабільна мотивація та достатня активність	83	47	7,4	124	73	6,7
9.	Характер спілкування з викладачем та з однокурсниками	58	33	7,0	114	67	7,1

2) Академічний плагіат у статтях, у яких висвітлені наукові результати дисертації.

В авторефераті (с. 38) та дисертації (сс. 11–12) Миколайка В. В. у переліку публікацій за темою дисертації вказані наступні статті:

27. Миколайко В. В. Фахова підготовка майбутнього вчителя фізики в контексті компетентнісного підходу. Перспективи та інновації науки. 2023. Вип. 1 (19). С. 256-266. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/3442/3460> DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-1\(19\)-256-266](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-1(19)-256-266).

32. Миколайко В. В. Підготовка майбутнього вчителя фізики до формування дослідницької компетентності учнів із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій. Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Теорія та методика навчання природничих наук. 2023. № 5. С. 60-73. URL:

<https://vspu.net/naturalscience/index.php/journal/article/view/55/48>
<https://doi.org/10.31652/2786-5754-2023-5-60-73>

DOI:

Установлено, що ці статті Миколайка В. В. містять текстові збіги (плагіат) з наступним джерелом:

Подопригора Н. В. Методична система навчання математичних методів фізики у педагогічних університетах. – Дис. ... доктора педагогічних наук. – Кіровоград, 2016. (<https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0516U000494/>).

Наявні збіги текстів без зазначення покликань порушують вимоги, встановлені статтею 42 Закону України «Про освіту» щодо академічної доброчесності, а також вимоги «Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 1197 від 17.11.2021 р. (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1197-2021-п#Text>):

«7. Докторська дисертація повинна відповідати таким вимогам:

бути кваліфікаційною науковою працею, виконаною здобувачем самостійно;

містити наукові положення та нові науково обґрунтовані результати у певній галузі науки, одержані здобувачем особисто, які мають практичну та теоретичну цінність та які підтверджуються документами, що засвідчують проведення здобувачем досліджень;

...

свідчити про особистий внесок здобувача в науку щодо розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми;

відповідати принципам академічної доброчесності.

Порушення зазначених вимог є підставою для відмови у присудженні наукового ступеня доктора наук або для скасування рішення докторської ради про присудження наукового ступеня доктора наук.»

«9. Використання в докторській дисертації, наукових публікаціях, в яких висвітлені основні наукові результати докторської дисертації, наукових текстів, ідей, розробок, наукових результатів і матеріалів інших авторів супроводжується обов'язковим посиланням на автора та/або на джерело опублікування. <...>

Порушення цієї норми є підставою для відмови у присудженні наукового ступеня доктора наук або для скасування рішення докторської ради про присудження наукового ступеня доктора наук.»

«33. Виявлення МОН порушення вимог, передбачених абзацами другим - восьмим, дванадцятим пункту 7 цього Порядку, та виявлення академічного плагіату, фабрикації чи фальсифікації у захищеній докторській дисертації, наукових публікаціях, зарахованих за темою докторської дисертації, є підставою для:

позбавлення наукового консультанта права участі у підготовці та/або атестації наукових кадрів строком на два роки;

позбавлення голови, членів комісії докторської ради з попереднього розгляду докторської дисертації та опонентів права участі в атестації наукових кадрів строком на два роки;

позбавлення закладу вищої освіти (наукової установи) права утворювати докторську раду за відповідною науковою спеціальністю строком на один рік.»

Миколайко Володимир Валерійович працює проректором з міжнародних зв'язків та стратегічного розвитку Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини; на сайті <https://udpu.edu.ua/mizhнародne-spivrobotnytstvo/personal/mykolaiko-volodymyr-valeriiovych> указаний E-mail для листування.

На підставі викладеного звертаюся до НАЗЯВО з проханням:

1. Розглянути питання щодо академічного плагіату в дисертації Володимира Валерійовича Миколайка на здобуття ступеня доктора наук та двох наукових статтях, у яких висвітлені наукові результати дисертації, провівши аналіз наведених фактів текстових збігів, та прийняти рішення щодо виявлення/невиявлення у дисертації та наукових статтях В. В. Миколайка фактів порушення академічної доброчесності.
2. У випадку підтвердження фактів порушень В. В. Миколайком академічної доброчесності звернутися до Міністерства освіти і науки України з вимогою щодо необхідності позбавлення цієї особи наукового ступеня доктора наук.
3. У випадку підтвердження фактів порушень В. В. Миколайком академічної доброчесності звернутися до Міністерства освіти і науки України з вимогою:
 - а) позбавити наукового консультанта – Величка Степана Петровича, доктора педагогічних наук, професора кафедри фізики та інтегративних технологій навчання природничих наук Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини – права участі у підготовці та/або атестації наукових кадрів строком на два роки;
 - б) позбавити опонента – Благодаренко Людмилу Юріївну, докторку педагогічних наук, професорку кафедри загальної фізики та методики навчання фізики Уманського ДПУ ім. П. Тичини – права участі в атестації наукових кадрів строком на два роки;
 - в) позбавити опонента – Головка Миколу Васильовича, доктора педагогічних наук, професора, головного наукового співробітника відділу біологічної, хімічної та фізичної освіти, заступника директора з наукової роботи Інституту педагогіки НАПН України – права участі в атестації наукових кадрів строком на два роки;
 - г) позбавити опонента – Мисліцьку Наталію Анатоліївну докторку педагогічних наук, професорку, завідувачку кафедри науково-природничих та математичних дисциплін Комунального закладу вищої освіти «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж» – права участі в атестації наукових кадрів строком на два роки;
 - д) позбавити заклад вищої освіти – Український державний університет імені Михайла Драгоманова – права утворювати докторську раду за науковою спеціальністю 13.00.02 (теорія та методика навчання (фізика)) строком на один рік.

Додатки:

1.1. Порівняльна таблиця із наведенням фрагментів дисертації Миколайка В. В. та відповідних фрагментів опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства в форматах pdf та docx.

1.2. Порівняльна таблиця із наведенням фрагментів двох наукових статей Миколайка В. В. та відповідних фрагментів опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства в форматах pdf та docx.

2.1. Електронна копія дисертації Миколайка В. В., поданої на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук, у форматі pdf.

2.2. Електронна копія автореферату дисертації Миколайка В. В.

2.3. Електронна копія наукової статті: Миколайко В. В. «Фахова підготовка майбутнього вчителя фізики в контексті компетентнісного підходу».

2.4. Електронна копія наукової статті: Миколайко В. В. «Підготовка майбутнього вчителя фізики до формування дослідницької компетентності учнів із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій».

3. Електронні копії джерел неправомірного використання в форматі pdf:

- 3.1. Дисертація: Подопригора Н. В. «Методична система навчання математичних методів фізики у педагогічних університетах»;
- 3.2. Дисертація: Шульга С. В. «Розвиток пізнавальної діяльності студентів з квантової фізики комп'ютерно-орієнтованими засобами навчання»;
- 3.3. Дисертація: Сальник І. В. «Інтеграція реального та віртуального навчального фізичного експерименту в старшій школі»;
- 3.4. Дисертація: Коробова І. В. «Формування методичної компетентності майбутніх учителів фізики на засадах індивідуального підходу».

26 квітня 2025 р.

О. Ю. Смірнов,
канд. біол. наук, ст. наук. співр.